

Kósa László:

**Református élet
a két világháború között
Budapesten**

A budapesti reformátusság néhány sajátossága

1. Lélekszám-növekedés
2. A többség beköltöző
3. Polgárok, munkások, proletárok
4. Tradíciónélküliség
5. Az egyház vagyontalansága
6. Az egyháziasság alacsony foka

- Egyházi reformprogramok
- Belmisszió
- Ébredés

A pest-budai, budapesti reformátusság lélekszámának alakulása I.

- 1796: elférnek egy nagyobb szobában), a pesti egyház alapítása
- 1813: 595 (a teljes lakosság 0,8%-a) - 1830: 1286 (1,3%), a pesti templom fölszentelése
- 1880: 21 655 (6,1%), meghaladják az evangélikusok számát
- 1900: 62 837 (8,9%), az ország legnagyobb lélekszámú református közössége

A pest-budai, budapesti reformátusság lélekszámának alakulása II.

- 1920: 98 326 (10,6%)
- 1930: 121 802 (12,1%)
- 1941: 158 324 (13,6%)
- 1949: 160 176 (15,1%), meghaladják az izraelita felekezetűek számát

Egyházközségek alapítása, templomépítés I.

- 1786: óbudai templom
- 1796: pesti egyház
- 1830: pesti templom
- 1873: a létre jövő Budapesten két gyülekezettel, két templommal
- 1914-ig 6 új templom Budapesten (Németajkú, Buda, Fásor, Kőbánya, Zugló, Skót Misszió),
4 az agglomerációban (Újpest, Kispest, Rákosliget-
Rákoskeresztúr /imaház/, Rákoscsaba,
Pesttel, Óbudával, Rákospalotával együtt 13 templom

Egyházközségek alapítása, templomépítés II.

- 1927-1947: 37 új templom (13+24)
- 1796-2016: 220 évből 20 év alatt a ma álló templomok több mint fele épül fel.

Egyházközségek alapítása, templomépítés III.

- 1927: Kelenvölgy (imaház), Budafok, Józsefváros, Pestszentimre
- 1928: Kispest-Wekerle-telep, Pesthidegkút, Pestújhely-Újpalota
- 1929: Rákosfalva, Rákosszentmihály-Sashalom
- 1930: Kelenföld
- 1931: Nagytétény (imaház)
- 1933: Angyalföld, Baross tér, Csepel

Egyházközségek alapítása, templomépítés IV.

- 1934: Rákoshegy (imaház)
- 1935: Budahegyvidék, Nagyvárad tér, Pestszentlőrinc-Ganz kertváros
- 1936: Árpádföld-Cinkota, Rákospalota-Újváros
- 1939: Mátyásföld, Külső Üllői út, Pasarét, Pesthidegkút (gyül.ház)
- 1940: Külső-Józsefváros, Pestszentlőrinc Erzsébet-Bélatelep, Pestszentlőtic Szemere-telep, Pozsonyi út, Rákospalota MÁV telep, Szabadság tér
- 1941: Albertfalva (imaház), Csillaghegy, Pestszentlőrinc Kossuth tér, Rákospalota-Óváros
- 1947: Kispest Rózsa tér, Újpest-Újváros

Szervezeti átalakulás:

- 1883: Egyetemes Konvent
- 1907: száz tagú pesti presbitérium
- 1932: budapesti egyházmegye
- 1938: Pest-környéki (Külső-Budapesti) egyházmegye

Egyesületek I.

- Az egyesületek jelentősége
- Az egyesületek és a hivatalos egyház viszonya

Egyesületek II.

A legkorábbiak:

- 1859: Pesti Evangélikus Legényegylet
- 1859: Evangéliumi Árvaápoló Egylet

Egyesületek III.

A két háború között legnagyobb súlyúak és legélénkebb működésűek:

- KIE Keresztyén Ifjúsági Egyesület
- Magyar Protestáns Irodalmi Társaság
- Lorántffy Zsuzsanna Egylet
- Bethánia Egylet
- Filadelfia Diakonissza Egylet
- MEKDSZ Magyar Evangéliumi Keresztyén Diákszövetség
- ORLE Országos Református Lelkészegyesület
- SDG Magyar Református Diákok Soli Deo Gloria Szövetsége
- Országos Református Szeretetszövetség

Iskolák:

- Református Teológiai Akadémia (1859)
- Református Gimnázium (1859)
- Baár-Madas Leánynevelő-intézet (1908)
- Julianna Református Elemi Iskola (1926)

Szeretetintézmények:

- Protestáns Árvaház
- Nagypénteki Református Társaság árvaháza
- Bethesda Kórház
- Lorántffy Egyesület Kórháza

- ***Lelkészek:*** Ravasz László (1882-1975), Benkő István (1889-1959), Szabó Imre (1891-1955), Muraközy Gyula (1892-1961), Bereczky Albert (1893-1966), Bodoky Richárd (1908-1996), Joó Sándor (1910-1970), Gyökössy Endre (1913-1997)
- ***Ifjúsági vezetők:*** Megyericsy Béla, Victor János, Töltéssy Zoltán, Pógyor István, Karácsony Sándor, Soos Géza

Záró gondolatok és kérdések:

- A misszió krisztusi parancsa a modernkori nagyvárosban
- Budapest (Pest-Buda) kezdettől máig missziós terület
- A pártállami diktatúra fellépése a belmisszió és az ébredés ellen
- Tartalék (maradék)

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET !